

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2008. november

XV. évf. 11. szám

A MAGYAR REFORMÁCIÓ SAJÁTÓSÁGAI

Az újkort 1492-től számítjuk, amikor Kolumbusz felfedezte Amerikát. Volt az újkor megszületésének szellemi vetülete is, a humanizmus, a reneszánsz és a reformáció. Ezek együtt formálták át a nyugati világ gondolkodását, gazdaságát, társadalmát, politikáját. Az Új Világ felfedezését 1498-ban India felfedezése követte és hamarosan a földgolyó tárult fel az európai civilizáció előtt és adott hallatlan lökést annak átalakulásához. A humanizmus és a reneszánsz már az 1400-as években előkészítette a változásokat. Az ókori klasszikusok ismételt felfedezésével a Nyugat beépítette kultúrájába az ókor szellemi, művészeti, építészeti kincseit. Egy bizonyos fokig felszabadította az addigi kötöttségek béklyóiból. Vallási téren az 1517. október 31-én, Wittenbergben Luther Márton Ágoston rendi szerzetes, egyetemi tanár, városi parókus lelképásztor által kezdeményezett vallási vita robbantotta ki a latin rítusú nyugati keresztyénség, a római katolikus egyház megújulását. Luther, majd németországi és másutt támadt követői az egész egyháznak régi formájára visszaalakítását (ezt jelenti a reformáció szó) tűzték ki célul. Ez ugyan az ő elképzelésük szerint nem valósult meg. A római pápa főisége megmaradt a latin szertartású egyház nagyobb részében és az kítaszította magából az újítót, de közben maga is megújult. A reformátorok számos követelését teljesítette. Igaz, hogy ez után még hosszú ideig tartó szellemi és politikai küzdelem következett a kétféle egyházi felfogást vallók tábora között, sőt a reformáció táborán belül is olykor, de a reformáció nélkül nem lett volna polgári átalakulás, gyors tudományos és technikai fejlődés, de nem lett volna 1962-65 között II. Vatikáni Zsinat, ami

Zágon református temploma
fotó: Cs.L.

XXIII. János pápa kezdeményezésének köszönhetően új, a reformáció egyházai iránt is testvériesülő arculatot adott a római katolikus egyháznak. (Sajnálatos, hogy a pápa 2007-ben a protestáns egyházak egyház voltát kétségbe vonta, mivel azoknak nincs hierarchiájuk. A római katolikus kánonjog értelmében ugyan a Magyarországi Református Egyháznak sincs hierarchiája, de mi be kell, hogy valljuk, miszerint 1948 óta a kommunisták gyakorlatilag hierarchikus kormányzatot erőltettek rá, amítől még mindig nem tudott igazából megszabadulni.)

A magyarországi reformáció rendkívül gyorsan jelentkezett. A magyarországi német lakosságú városok élénk összeköttetésben álltak Németországgal és a lutheri tanok a német lakosságú magyarországi városokban már 1518-ban megjelentek. A királyi udvar német udvari emberei között a humanizmus tanai mellett és azzal együtt ismertté váltak a wittenbergi fejlemények is Habsburg. Mária magyar királyné luther-

ránus udvari lelkészt és ugyanilyen beállítottságú rektort állítottatott a budai latin iskola élére. A magyar főurakból verbuválódott udvari párt szívesen fogadta az új eszméket. Nem úgy a nemzeti, vagy köznemesi párt, ami német dolgot látott bennük, másfelől attól tartott, hogy 1514-hez hasonlóan parasztlázadáshoz fog vezetni a vallási megújulást hirdető tanítás, hiszen a keresztes hadat szervező és toborzó ferences barátok is arról prédikáltak, azért támadt az urakra a főleg parasztokból rekrutálódott keresztes had Dózsa György vezetésével.

1523-25 között lezajlott a véres németországi parasztfelkelések sora. A német felkelők Luther tanaira hivatkoztak, bár nem egy esetben messze túl mentek azok anabaptista és más rajongó tanai és gyakorlatuk révén. Luther azonban világosan és egyértelműen elhatárolta magát a felkelésektől. Kifejtette, hogy ő krisztusi szeretetből fakadó társadalmi igazságosságot hirdetett, amely szerint a földesúr legyen igaz keresztyén módjára testvére és atya a társadalmilag vezetésére bízottaknak, de azt nem tanította, hogy ezt a helyzetet véres felkeléssel kényszerítsék ki a parasztok és próbáljanak egy teljesen új társadalmi, politikai és gazdasági rendet megalkotni. Luther érdeme az a felismerés, hogy az által kezdeményezett reformációt nem szabad társadalmi forradalommal összekötni, mert akkor a társadalmi megmozdulás leverésével együtt a vallási reformot is eltörölhetik.

A magyar nemesség aggodalma így eloszlott a reformációval szemben és 1530 tájától a magyar lakosság körében is robbanásszerűen végbe ment a reformáció, ami azonban nem volt minden

vonatkozásban már akkor sem és később sem a nyugati minta pusztá másolása. A magyar viszonyokra alkalmazták, hiszen rendelkezésre állt egy reformációra kész papi sereg és később a reformáció tanai közül a század második felében Luther munkatársának, Melanchthonnak a tanait, valamint a svájci, vagy akkori nevén a helvét reformációt, Bullinger és Kálvin tanait fogadták el bizonyos korrekcióval. Mi most a magyarországi reformáció sajátosságait szedjük ujjhegyre:

1. Helyesbített folytatása volt a magyar reformáció az 1514-ben kudarcot vallottnak. A magyar történelem sajátossága, hogy 1517 előtt három évvel parasztháborúba torkollott reformáció próbálkozás zajlott le. Obszerváns ferencesek kezdeményezték. Társadalmi reformmal egybekötött egyházmegújítás volt a céljuk, hogy Krisztus mielőbb megkezdhesse ezeréves országglását a földön. 1530-31-ben úgy léptek a magyar lakosság reformálásának útjára a ferencesek, hogy már az egyház evangéliumivá formálása volt elsődleges

céljuk.

2. Reformációnk erőteljesebben törekedett a társadalmi igazságtalanságok kiküszöbölésére, mint a külföldi példa ezt sugallta volna. E törekvés eszköze az elhangzó és a nyomtatott szó volt. Szkhárosi Horváth András (+1549?) igazi keresztyén testvéri magatartást követelt a nemességtől a jobbágyság és polgárság iránt. Melius Juhász Péter (1536?-1572) debreceni lelképásztor és református püspök korában fulmináns szavakkal mennydörgött ugyanezért a célért a hatalmaskodó urak ellen.

3. Teológiai önállóság jellemezte reformációnkat. A nyugati reformációra hivatkozás sokszor csupán azért történt, hogy a nyugattól el ne szakadjunk. Minden valamirevaló zsinatunk hitvallást alkotott. Több mint száz hitvallásunk van a reformáció századából. Olykor emlegettek külföldi tekintélyeket, de tanaikat szabad kézzel alakították. 1567-ben a debreceni református zsinaton elfogadták a II. Helvét Hitvallást. Nem szorultak rá. De kapcsot jelentett nyugathoz. Melius 1562-ben kinyomtatott kátéja címlapján hirdette, hogy az Kálvin János munkája alapján készült. Ez azonban nincs így. Melius önálló kátéja az.

4. Teológiai oka volt reformációnknak, amit a lelkészek kezdeményeztek és nem a világiak. Ezért alakult ki hierarchikus (papi) vezetés, amelyben a nem lelkészi (világi) egyháztagok semmilyen vezető szerepet nem játszottak. Nem létesültek presbitériumok az egyházközösségekben. A zsinatokon is csupán lelkészek vettek részt, esperesek és püspökökként lelkészek kormányozták az egyházat. A presbiteri egyházkormányzat sokkal későbbi fejlemény.

5. A magyarországi evangélikus egyház vezetése sem volt konzisztoriális. Az uralkodó nem nevezett ki konzisztóriumot az egyház élére, hanem autonóm módon, a református egyházzal megegyező egyházszervezet alakulhatott ki annál az egyháznál is.

6. Mind az evangélikus, mind a református egyházszervezet igyekezett megőrizni a római katolikus egyházszervezet tradícióját. Ez a másik magyarázata a hierarchikus egyházszervezetnek, a püspöki tisztség meghagyásának. Igaz, hogy a protestáns püspököket az egyházkerület lelkészei választották

és nem az uralkodó nevezte ki a római pápával egyetértve.

7. Testvéri együttélés közös egyházszervezetben az evangélikus és református egyházközösségeknek. A dunántúli egyházkerületben 1591-ig, a felsődunamellékben 1592-ig közös kerületben voltak evangélikusok és reformátusok. Wittenbergben az 1560-as évektől üldözték a kriptokálvinizmussal (titkos kálvinizmussal) vádolt teológusokat. Számos professzor került börtönbe emiatt. Melanchthon veje is ott halt meg. Ezt a példát nem követték őseink.

8. Törvényen kívül, mégis törvényesen éltek őseink a Magyar Királyságban 1608-ig. 1523-tól országgyűlési törvények tiltották a reformációt, de a király nem rendelkezett a cuius regio eius religio (akié a föld, azé a vallás) jogával, mint pl. Németországban az ottani uralkodók és nem határozhatta meg alattvalói vallását. A patrónusi jog megvédte a protestánsokat, hiszen a patrónusok szinte mind valamelyik evangéliumi hitet követték és saját birtokukon ők határozták meg, hogy ki legyen a plébános. Ők pedig többnyire reformátust, kisebb részben evangélikust alkalmaztak az 1560 utáni évtizedekben.

9. Pluralitásban, vallásszabadságban a világon először Erdélyben élt négy törvényesen bevett vallásfelekezet. A katolikus egyház szabadsága a reformáció után is megmaradt. 1550-től pedig az evangélikus, 1564-től a református, 1571-től néven nevezetten az antitrinitárius (későbbi nevén unitárius) is törvényesen biztosított szabad vallásgyakorlatot kapott az egyenjogúság alapján. Érdekes, hogy bár törvényileg nem volt bevett felekezet a bizánci rítusú, későbbi nevén görögkeleti egyház, de az is szabadon tevékenykedhetett. A Magyar Királyságban a Bocskai-szabadságharcot lezáró bécsi béke és az azt 1608-ban törvénybe iktató cikkelyek biztosítottak három bevett vallásfelekezetnek, a katolikusnak, evangélikusnak, reformátusnak szabad vallásgyakorlatot, az utóbbi kettőnek egyházi önkormányzatot. A bizánci rítusú egyház a Magyar Királyságban is szabadon gyakorolhatta hitét noha nem tartozott a bevett vallásfelekezetek közé. A vallásszabadság a lelkiismereti szabadság fontos része, ami szintén a reformáció magyarországi vívmányai közé tartozik.

Csohány János

Kálvin év 2009

**A svájci kirándulásra
még 2 szabad hely van**

A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület, a Református Tanulmányi Központ és a Magyar Református Lelkészegyesületek Választmánya a Kálvin János születésének 500. évfordulója alkalmából tanulmányi kirándulást szervez 2009. március 20.-28-án. Utunk során felkeressük a svájci reformáció fontos városait, Genf, Lausanne, Bern, Zürich. Szállás a Thun tó melletti Gwatt református konferenciaközpontban (www.gwatt-zentrum.ch).

Részvételi díj 13.500,- Sk = 450,- EUR, amely tartalmazza az utiköltséget, 7 éjszakai szállást, valamint félpanziós ellátást. Utazás 45 személyes légkondicionált autóbusszal.

Jelentkezni a Református Újság telefonszámán:
055 6282560,
mobil: 0908 035 094
és e-mail címén: csoma@copusnet.net lehet.

Szeretetnaptár 2009 és Református Újság előfizetés

Kedves Testvérek!

2009. január 1-től Szlovákiában új fizetőszökkel, az Euro-val fizetünk. Ennek eredményeként bizonyos változásoknak nézünk elébe. A nyomda számol bizonyos árváltozásokkal, amelyeket jól sáfárkodva késleltethetünk. A szerkesztőség tájékoztatja a Lelkészi Hivatalokat, előfizetőinket, hogy akik **2008. december 10-ig** beküldik a REFORMÁTUS ÚJSÁG éves előfizetési összegét 120,- Sk, valamint a SZERETETNAPTÁR árát, 110,- Sk-t, azok koronában fizetve változatlan áron olvashatják kiadványainkat a következő évben is. Kérjük Testvéreinket éljenek a lehetőséggel, s fizessék elő kiadványainkat a megadott határidőig. A 10 példány rendelése esetén nyújtott példányonkénti kedvezmény összege változatlan.

Tisztelettel a Szerkesztőség

Nemcsak kenyérrel él az ember

Olvasandó: Jeremiás próféta könyve 24-25. része

Az a látomás, amelyet ebben a fejezetben olvasunk, későbbi időpontban adatott a prófétának, mint azok az üzenetek, amelyeket az előző fejezetben olvastunk. Nem ez az első eset, hogy e könyvben levő események nem időrendben követik egymást. De tudjuk, nem életrajzi könyvet, vagy más irodalmi alkotást olvasunk, hanem olyan üzenetek gyűjteményét, amelyeken keresztül a mindeneket teremtő, örök Isten szól teremtményeihez, hozzánk. Az Ő szava pedig örökkévaló, mindig érvényes és időszerű. Nem is lenne szükséges vizsgálni, melyik üzenet hangzik el előbb vagy utóbb, hiszen azt inkább megtartani kellene. Csak a prófétai szolgálat hitelességét erősítendő, ha keressük, kérdezzük, mikor mondta el a próféta az üzenetet? (Jóval előbb, amikor még semmi sem utalt arra, ami történni fog, vagy amikor már sejteni lehetett, mi várható...).

A két kosár füge látomása időpontját maga Jeremiás adja meg. Az első fogságba vitel után (2Kir.24:14-16), amikor bizonyára sokakban felmerült az aggodalmaskodó gondolat, mi lesz az elhurcoltakkal, a prófétának látomást ad az ÚR. Nem megérthetetlen képek, lények vannak látomásában, hanem csak két kosár füge. Az egyik kosárban egészséges, „igen jók”, a másikban „ehetetlenül rosszak” voltak a fügek. A háttérben pedig az ÚR templomát látta. A látomás magyarázatát az ÚR maga mondja el Jeremiásnak. Nem kell aggódniuk azokért, akiket Babilóniába vittek. Azokat megőrzi, új szívet ad nekik az ÚR. De velük ellentétben, azok, akik a Szövetség letéteményeseinek gondolják magukat, de közben megszegik, aki az elhurcoltakért aggódnak, a Júdában, Jeruzsálemben maradók és az Egyiptomba menekülők kerülnek eldobni való állapotba. Az egyiket a templomtól távol, az idegenben is megőrzi, a másikat a templommal együtt elveszíti... Az ember sokszor fél a jövőtől, különösen, ha változásokat hoz, bizonytalan, a megszokottól eltérő állapotokkal kell szembenéznie. De ha életének hátterében ott van a hit, ha Istenhez tér szívvel lélekkel, megáldja őt bárhol, bármikor. Ha viszont nem Istenre figyel teljes szívvel, élhet a legbiztonságosabbnak látszó környezetben, a hitetlenek sorát el nem kerülheti. Senki. Soha.

A 25. rész bevezető soraiban adatok sokaságával ad súlyt elkövetkező igehirdetésének Jeremiás próféta. A nevezett esztendő Kr. e. 605-604 azért fontos, mert ekkor (605-ben) ütközik meg egymással az egyiptomi és a babiloni hadsereg. A Nékó fáraó vezette egyiptomi seregre a Nebukadneccar (akkor még csak trónörökös) vezette babiloni sereg döntő vereséget mért. Eldőlt, hogy akik Egyiptomban bíztak eddig, azok nem várhatnak onnan védelmet. Az új világhatalom ezután Babilon lesz. Ami huszonhárom éve sokak előtt lehetetlenségnek tűnt, az most fenyegető valóságként bármikor lecsaphat rájuk. Ekkor válik immár emberileg beláthatóvá Jeremiás számára is, hogy amit prófétai szolgálatán keresztül népének üzent általa az ÚR, az beteljesedhet, ha a babiloni sereg Palesztina ellen indul. Ők jöhetnek észak felől. Ellenük pedig nem állhat meg senki, mert Isten akaratát hajtják végre, ha nincsenek is ennek tudatában.

A huszonhárom évi szolgálat összegzéséhez viszont nem emberi megfontolásból folyamodik, nem az „én megmondtam jó előre” indulata vezeti, hanem most is az ÚR adja szájába igehirdetésének mondanivalóját. Ebből egyértelműen kiderül, hogy bár az eltelt évek alatt volt idő, amikor úgy érezte, egyedül csak ő szolgálja Istent, voltak más prófétái is az Úrnak. Ezekkel együtt szolgálva még idejében hallhatta Júda és Izrael az ÚR figyelmeztetését, ha meg nem térnek, veszedelmet hoz, büntetést mér rájuk szövetségesük, akitől elfordultak. De nem hallgatták meg, nem vették komolyan az intő szót. Ezzel szinte kikényszerítették, hogy az ÚR valóra váltsa fenyegetését... Az elmondottak alapján tudatosíthatjuk, hogy amikor keresztyénekként olyan fogalmakat használunk, mint végzet, véletlen, sorsszerűség, vagy azt mondjuk, kihívta valaki maga ellen a sorsot, akkor ezzel Isten irányító hatalmát tesszük kérdésessé. Aki így gondolkodik, nem látja helyesen dolgait, nem akar Istenhez igazodni, sem tévedését belátva Tőle bocsánatot kérni. Ha pedig nincs megtérés, előbb vagy utóbb be kell a büntetésnek következnie. Hogyan, ki által? Az már Isten kizárólagos hatalmába tartozik.

Amikor a próféta Nebukadneccar Isten szolgájának mondja, talán éppen arra utal, hogy az ÚR ezt a nagyhatalmú, pogány embert is irányítani tudja. Igaz, nem úgy állítja szolgálatába, mint prófétáit, nem folytat vele párbeszédet, de neki is tennie kell, amit tőle elvár az ÚR. Isten ostora ő is, mint a hun Attila volt egy későbbi korban.

Jeremiás igehirdetésén belül elhangzik –prófécia a próféciában – az a szám, amellyel a fogság tartamát adja meg az ÚR. A hetven esztendő megközelítőleg egy emberöltő – eddig tart majd Isten akaratából a babiloni fogság. S hogy ezt be is tartotta az ÚR – az előző rész próféciáját is beleértve, az már történelmi tény. Említésre érdemes még az is, hogy ebben az időben írta vagy íratta le Jeremiás addigi próféciáit. Ez a prófécia azzal zárul, hogy a babiloni birodalom nem lesz maradandó, hosszú ideig tartó, mint volt az egyiptomi. Őket is leigázzák majd, mint ahogyan ők igáztak le sokakat a birodalom létrehozása, majd terjeszkedése idején. „Így fizetek tetteikért” – mondja az ÚR, érzékeltetve azt, hogy nem kedve szerint való nagyhatalomról van szó, még ha tervének végrehajtásához engedte is létrejöttét.

Újabb látomást és feladatot ad ezután Jeremiásnak. A harag borának serlegét adja a prófétának, hogy inni adjon belőle minden népnek. Ezzel emlékezteti őt elhívására, hiszen ott az 1:5. és a 10. versben is szó van arról, hogy nemcsak Júda számára hirdetheti az ÚR üzenetét, hanem ő „népek és országok fölét” is rendeltetett. Most ezeknek kell szólnia. Bár a harag bora, harag pohara több helyen is szerepel az Ószövetségben, pontos szerepét a zsidóság életében nem ismerjük. A Jelenések könyvében a 16. részben olvashatunk részletesebben Isten haragjának hét poharáról, de a két látomás nem összekapcsolható, legfeljebb ez előképe a világot megítélő végső harag kitöltésének. De akikre kitöltődik, akik isznak belőle, azokra szenvedés, halál vár. A felsorolt népek

és vezetőik első sorban erre számíthatnak. Bár kezdetben talán azt gondolták, hogy az ÚR csak választottaira sújt le, a próféciából megérthetik, a csapás őket is eléri. Talán arra számítottak a Kánaán területén és környezetében lévő népek, hogy az új világhatalom hasonlóan az egyiptomihoz, kifinomult, politikai módszerekkel is terjeszkedni, erősödni akar, akkor pedig szövetségeket keres, alkudozni fog. Csak későn eszmélhettek rá, hogy ez nem így van. A babiloni sereg rabolni, öldökölni jött. Az kell a győztesnek, amit meg tud ragadni, haza tud hurcolni. Nem számít, hogy utána pusztaság marad. Ez a kései felismerés talán arra is indíthatta a felsorolt országok vezetőit, hogy valamilyen szövetségbe tömörüljenek Babilon ellen. A prófécia azonban előre vetíti egy ilyen szövetség értelmetlenségét, vereségét. Jobb kiinni a harag borát, elviselni a halálos vihart, mert Isten adja azt rájuk, mint szembe szállni vele, hiábavaló, hősködő bátorsággal. Így is szomorú lesz a vihar utáni kép, ne akarják az ÚR haragját még jobban felszítani.

Ima: Szent és mindenütt jelenvaló Isten, kinek gondja van a teremtett mindenségre, de hogy én gyarló ember is tudjam ezt, Fiadat küldted e világba, köszönöm hogy az Ő áldozatos szeretete révén Atyámként bízhatom Rád sorsomat, amelyet eddig is oltalmadban hordoztál, s ez után is kész vagy így tenni, ha hitemet el nem veszítem. Erősíts Szentlelked és Igéd erejével, hogy engedelmes élettel háláljam ezt meg Neked naponként, s erre másoknak is példát adjak. Oltalmazz a harag poharától, de ha próbálni akarsz, taníts türelmes kereszthordozásra Krisztus példájával, mintsem hogy hiábavaló lázadozással a ősi ellenség kárhatba vezető útjára térjek. Ámen.

- id. f. -

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonal

1.	H.	Dániel 1,1-10	D	Júdás 20-25
2.	K.	Dán 1,11-21		Galatás 1, 1-5
3.	Sz.	Dán 2, 1-33		Gal 1, 6-9
4.	Cs.	Dán 2,34-49		Gal 1,10-14
5.	P.	Dán 3, 1-18		Gal 1,15-19
6.	Sz.	Dán 3,19-33		Gal 1,20-24
7.	V.	Dán 4, 1-15		Gal 2, 1-5
8.	H.	Dán 4,16-34		Gal 2, 6-10
9.	K.	Dán 5, 1-12		Gal 2,11-14
10.	Sz.	Dán 5,13-30		Gal 2,15-17
11.	Cs.	Dán 6, 1-18		Gal 2,18-21
12.	P.	Dán 6,19-29		Gal 3, 1-5
13.	Sz.	Dán 7, 1-14		Gal 3, 6-14
14.	V.	Dán 7,15-28		Gal 3,15-18
15.	H.	Dán 8	Gal 3,19-22	
16.	K.	Dán 9, 1-19	Gal 3,23-29	
17.	Sz.	Dán 9,20-27	Gal 4, 1-7	
18.	Cs.	Dán 10	Gal 4, 8-11	
19.	P.	Dán 11, 1-20	Gal 4,12-16	
20.	Sz.	Dán 11,21-45	Gal 4,17-20	
21.	V.	Dán 12	Gal 4,21-26	
22.	H.	Ezsdás 1	Gal 4,27-31	
23.	K.	Ezsd 2	Gal 5, 1-6	
24.	Sz.	Ezsd 3	Gal 5, 7-12	
25.	Cs.	Ezsd 4	Gal 5,13-15	
26.	P.	Ezsd 5	Gal 5,16-21	
27.	Sz.	Ezsd 6	Gal 5,22-26	
28.	V.	Ezsd 7	Gal 6, 1-5	
29.	H.	Ezsd 8	Gal 6, 6-10	
30.	K.	Ezsd 9	Gal 6,11-13	
31.	Sz.	Ezsd 10	Gal 6,14-18	

A JÓ PÁSZTOR HÁZA adakozás

■ Végső László, Kassa 1000,- Sk

■ Pólya Gyula és Fazekas Lídia
Farnad 1.000,- Sk

Mindazok életére Isten áldását kérjük, akik adományaikkal eddig is hozzájárultak ahhoz, hogy minél közelebb jussunk célunk eléréséhez.

Bankszámla számunk:

0552044933/0900,

SLSP, a.s., pob. Král. Chlmec Címünk:

Dobry Pastier n.o., Kostolná 216/3,076 51 Pribenik

Öregsünk...

Az idei egyetemi „golyák” közül sokan 1988-ban születtek...
- Ekkor Te már tudtál osztani, szorozni. Sőt, egyenleteket megoldani...
- Nekik nem mond semmit a Reagan-korszak, és nem is hallottak az ellene elkövetett merényletről, gyerekek voltak az Öböl-háború idején...
- A pápa –emlékezetük szerint– mindig is II. János Pál volt...
- Soha nem énekelték, hogy We are the the world, we are the children, és amikor Garcia Marquez megkapta az irodalmi Nobel-díjat, még olvasni sem tudtak...
- Hatévesek voltak, mikor széthullott a Szovjetunió...
- Nem emlékeznek a hidegháborúra és csak egy Németországot ismernek – akkor is, ha az iskolában megpróbálják nekik elmagyarázni, hogy valaha kettő volt...
- Túl fiatalok ahhoz, hogy emlékezzenek a Challenger katasztrófájára...
- Számukra mindig létezett az AIDS...
- A CD egyéves koruk óta kapható. Nem volt soha hagyományos lemezjátszójuk, nem játszottak soha fakockákkal...
- Sokan azt sem tudják, hogy milyenek voltak régen a tévékészülékek, sőt sokan közülük nem is láttak soha fekete-fehér tévét, a hétfői adásszünetet is csak hallomásból ismerik...
- Nem tudják elképzelni, hogy milyen lehetett a világ távkapcsoló nélkül...
- Öt évvel azután születtek, hogy a Sony piacra dobta a walkmant...
- Nekik a görkorcolyának mindig egy sorban voltak a kerekei...
- És akkor még nem beszéltünk róla, hogy milyen természetesnek veszik a mobiltelefont, vagy a PC-t...
- Lehet, hogy sohasem látták a Futrinka utcát, vagy a Magyar Népmeséket, nem olvasták a Pöttyös Pannát...
- Számukra Michael Jackson mindig fehér volt, és nem értik, hogy táncolhatott valaha John Travolta...
- Nem ismerik a Hazárd megye lordjait vagy a Starsky és Hutchot, azt hiszik, hogy a Charlie angyalai a tavalyi évad újdonsága...
- És itt még sorolhatnám a szabad szombatot, az iskolatejet, a reklámmentes filmeket és összesen két csatornát, vagy az úttörő-és építőtáborokat, az őszi szünetet...
- Gondolj bele, hogy ezek az emberek már egyetemre járnak! Ők a mai fiatalok!
S a bizonyíték, hogy öregszel: érted a fenti szöveget és mosolyogsz rajta.

Beküldte: Ambrus Erika

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

Több zsidó él Izraelben, mint az USA-ban (2008-09-30)

(Jeruzsálem) - Most először fordul elő, hogy Izraelben több zsidó él, mint az USA-ban. Ez derül ki abból a jelentésből, amit a Jewish Agency tett közzé, ami a zsidó kivándorlókról szól. A szervezet óvott attól, hogy a diaszpórában élő zsidók ne asszimilálódnak túlzott mértékben környezetükhöz. A zsidó újév, a Rós Hasana előestéjén a világon 13,3 millió zsidó él. A legtöbb zsidó, 5,5 millió jelenleg Izraelben él. Az USA-ban számuk 5,3 millió, Franciaországban 490 000. Kanadában a számuk 375 000, Angliában 295 ezren élnek. Németországban számuk 120 000. A legkisebb zsidó közösség - egy emberből áll Afganisztánban.. Az asszimilációvalós veszélyt jelent a zsidóságra - jelentette ki az ügynökség elnöke, Se'ev Bielski. (Jesus.de - 2008-09-29 - dr. békefy-röhrig klaudia)

Japánnak keresztyén miniszterelnöke van (2008-10-03)

(Tokio) - Először a buddhista-sintoista Japán történetében keresztyén a miniszterelnök. A 68 éves katolikus Taro Aso Fukuda utóda. Olyan családból jön, ahol generációk óta keresztyének az ősei. A császári házzal is rokoni kapcsolatai vannak. Japán 127 millió lakosából 1,5 % a keresztyén, köztük mintegy 600 ezer a protestáns. 150 éve folyik a szigetországban a protestáns missziói munka. Az első protestáns misszionáriusok 1859 körül érkeztek Japánba. A jövő évi ünnepek során azt elemzik majd, milyen szerepe volt a keresztyénségnek a modern Japán kialakulásában. (idea.de - 2008-10-03 - dr. békefy-röhrig klaudia)

Újabb régészeti bizonyíték Jézusról (2008-10-06)

(Madrid) - A francia tengerkutató, Franck Goddio lehetségesnek tartja, hogy az eddig legrégebbi régészeti bizonyítékot találta meg Jézusról. Az alexandriai kikötőben (Egyiptom) az elmúlt májusban talált egy tálat, ami véleménye szerint a Kr. e. 2., illetve Kr. u. 1. századból származik. Felirata görög nyelvű: Dia Chrestou o goistais = Mágus Krisztus által. Ez vagy arra vonatkozik, hogy Jézust valakik ezzel a megjelöléssel varázslónak tartották, hiszen nagyon sok csodát tett földi napjaiban, vagy egy varázsló a nemrég meghalt Jézusra hivatkozva végezte rítusait. Mindenesre úgy tűnik, a legrégebb, keresztyénségre, Krisztusra utaló írásos bizonyítékot találta meg a kutató. Eddig Pál apostol leveleit tartották a legkorábbi Jézusra utaló írásos bizonyítékoknak. Némileg más véleményen van az oxfordi régészprofesszor, Bert Smith, aki szerint lehetséges, hogy a tál ajándék volt, egy akkoriban kedvelt Chrestos nevű személynek, aki az Ogoistais nevű gyülekezethez tartozhatott. A német Rainer Riesner dortmundi teológiai professzor is óvatosságra int, s utal a bizonytalan idejű eredetre. A tálat november 15-től a spanyol főváros, Madrid Matadero nevű kultúrközpontjában állítják ki. (idea.de - 2008-10-05 - dr. békefy-röhrig klaudia)

A pénzügyi válság hatalmas nemzetközi erkölcsi válságot hoz felszínre

(2008-10-08)

Hans Küng teológus szerint a mostani pénzügyi válság felszínre hozta a nemzetközi kapcsolatokat jellemző hatalmas erkölcsi hiányokat. A világméretű következményekről is szólt a neves teológus. Ezért megkerülhetetlen az új pénzügyi struktúra, amit erkölcsi alapokra kell helyezni. A 80 éves teológus Weimarban megnyitotta a világerkölc projekt első rendezvényét. 2010-ig a Friedrich-Nietzsche Kollégium és a wittenbergi Protestáns Akadémia rendszeresen tart majd tanácskozásokat és munkamegbeszéléseket az etikai kérdések filozófiai, teológiai és irodalmi szempontjairól. A négy évtizedes szocializmus után teljes erkölcsi káosz maradt vissza. Olyan erkölcsre van szükség a jövőben, amit a nem-hívők is magukénak tudhatnak. (Jesus.de - 2008-10-08 - dr. békefy)

Isten a legjobb barátom (2008-10-20)

A Full House tévésorozatban a Donna Jo Margaret szerepét alakító Candace Cameron Bure színésznő hívő keresztyén. Nemrég interjút adott, amiben elmondta: Teljes szívemmel hiszem, hogy a Bibliának igaza van. Férjemmel gyakran beszélgetünk a Bibliáról, hitünkről. Hollywoodban nem könnyű keresztyénként élni, hiszen más az értékrend. "Én naponta imádkozom, nincs előírt ima, úgy szólok, ahogyan Isten adja. A napi bibliaolvasás és ima során sok új gondolat fogalmazódik meg bennem. Korábban azt gondoltam, elég, ha igyekszem jó lenni. A Biblia világosan megmondja azonban, hogy senki nem mehet az Atyához, hanem csak Jézus Krisztus által. Ő nekem az út az Atyához...". (Livenet.ch - 2008-10-20 - dr. békefy-röhrig klaudia)

© www.reformatus.hu

GYÜLEKEZETEINK életéből

„Ne nekünk URam, ne nekünk...”

Áldásos, és különleges alkalmon vehettem részt szeptember 21-én a Párkányi Gyülekezet közösségében. Beiktatták **nt. Pólya Csabát**, a gyülekezet megválasztott lelkipásztorát.

Már szinte látom a csodálkozó tekinteteket, és hallom a kérdést: Ugyan mi ebben a különleges? Gyülekezezeink, ha megszeretik lelkészüket, meghívják és beiktatják. Én nem is ismerem olyan gyülekezetet, aki számon tartja hányadik beiktatott lelkész a most ott szolgáló. Igen ám, de nem Esztergom a szomszéd városunk. Az a város, ami több mint ezer éve a magyar római katolikus egyház központja. Ahogy a gyülekezet gondnokasszonyának, **Koller Valériának** a beszámolójából megtudhattuk, az első református család 140 éve költözött Párkányba. Az imaházat, ami a parókiával van egybeépítve 1999-ben szentelték fel. Azóta ott gyülekeznek össze istentiszteletre, bibliórára, különböző Istent dicsőítő alkalmakra. A gyülekezetet megalakulásától kezdve (az első biblióra 1993-ban volt), hosszabb-rövidebb ideig beszolgált már néhány lelkész. Nt. Pólya Csaba 2000-től pásztorolja a gyülekezet közösségét, és immár ő Párkány első beiktatott lelkésze. A másik érdekessége ennek az alkalomnak, hogy az imaterem mindössze 110 férőhelyes (pótszékekkel), mégis ezt az alkalmat majd 300-an nézték végig úgy, hogy majdnem mindenkinek jutott szék,

vagy egy hely a padon. Nagyon ötletesen volt a helyhiány megoldva. Az ablakokat leemelték a helyéről, és kifelé sátorral nyújtották meg a teret. Mivel az ablakok elég nagyok, az ablakpárkány körülbelül olyan magasan van, mint egy templomi pad támlája, két ablak között a falszélesség pedig nem nagyobb mint egy szélesebb oszlop. Ez egyáltalán nem volt zavaró, sőt érdekessé varázsolta a teret.

A beiktatás szolgálatát **ft. dr. Erdélyi Géza** püspök úr végezte a Máté 10, 16.40-42 alapján, melyben hangsúlyozta, hogy a szolgálatban egyszerre kell okosnak, és szelédnek is lenni.

Majd az újonnan beiktatott lelkész hirdette az igét a Zsolt. 115, 1 alapján. „Ne nekünk URam, ne nekünk, hanem a te nevednek szerezz dicsőséget szeretetedért és hűségédért!”

A szolgatársak igével, barátok, meghívott vendégek, gyülekezet, Isten áldását kérve köszöntötték a lelkipásztort lelkészű feleségével, **nt. Pólya Katalinnal** együtt. Mint lelkész házaspár, egymást erősítve végzik az Isten által rájuk bízott szolgálatot a gyülekezet közösségében. Az ünnepi alkalmat követő szeretetvendégségre az egész ünneplő közösséget örömmel hívták és várták a szervezők.

Az ÚR szeretete és hűsége mutatkozott meg azon a vasárnapon is. Meghallgatta imáinkat, és csodálatosan ránk mosolygott a nap, pedig a közeli falvakban zuhogott az eső. A Mi Atyánk vezesse ennek a lelkész házaspárnak is lépteit, segítse munkáját, áldja meg őket a gyülekezet közösségével egyetemben!

Fülöp Angéla

Falunapok Kiskövesden

Csodálatosan szép és kellemes, még nyári időben tartotta meg Kiskövesd népe a háromnapos falunapokat 2008 augusztus 15-17-ig. Gazdag műsorok, rendezvények, örömteli találkozások és szórakozások, testvértelepülések kölcsönös szerződésének aláírása, valamint a lakosság a vendégek fogadása, mind-mind lehetőséget nyújtottak arra, hogy mindenki jól érezze magát. Augusztus 17-én vasárnap délelőtt a harangok rendkívül különleges istentiszteletre hívta a falu népét és mindazokat akik tudomást szereztek a nagy alkalomról, és eljöttek, hogy velünk együtt ünnepeljenek, örüljenek. Ft. Dr. Tőkés László Királyhágómelléki püspök úr és a szlovákiai Református Keresztyén Egyház első őrállója, Ft. Dr. Erdélyi Géza püspök úr voltak rendkívül

kedves vendégeink, akik elfogadták a helybeli egyházközség és a helyi önkormányzat közös meghívását, majd jövetelükkel megtisztelték Kiskövesd község és a Református Egy-

házközség népét. A templomba való bevonulás után Erdelyi Klaudia politológus a falunapok programvezetője a gyülekező ének eléneklése után üdvözölte az egybegyülteket és a vendégeket. Majd felkérte a gyülekezet lelkipásztorát, Nt.Szaszák Józsefet, hogy mint házigazda üdvözölje meghívott vendégeinket és az egybegyülteket.

Nt. Szaszák József az egybegyültek előtt méltatta, hogy Ft. Dr. Tőkés László püspök úrnak a Nagyváradai lelkipásztornak az igehirdetése által fogunk erősödni hitünkben és az a Tőkés Lászlóval fogunk most együtt imádkozni, akiért mi mintegy két évtizeddel ezelőtt a bársonyos forradalom kezdetének idején sokakkal együtt buzgón imádkoztunk, hogy az Úr őrizze és tartsa meg. Nt.Szaszák József külön üdvözölte Ft. Dr. Erdelyi Géza püspök urat, egyetemes egyházunk első őrálóját, egyházmegyénk esperesét, Nt. Molnár Elemért és Kocsis Géza egyházmegyei gondnokot, a magyarországi vendégeket, akik Tállai András Mezőkö-

vesdi polgármesterrel érkeztek, a helybélieket, Máté Ágnes polgármesternőt, a VITEA Alapítvány képviselőit, valamint a közletről és távolról érkezetteket. Ft. Dr. Erdelyi Géza püspök úr meleg szavakkal köszöntötte az ünnepi gyülekezetet, külön Ft. Dr. Tőkés László püspöktársát megköszönve, hogy eljött hozzánk. Sallai Erzsike tanuló köszöntőül egy szép verset mondott el, majd Vitéz Erdelyi József szaválata hangzott el. Ft. Dr. Tőkés László igehirdetési szolgálata a János ev.10: 1-15. lekción és Ezékiel 34: 11-16 textus alapján kihangsúlyozta, hogy ez az Ige mintegy szózat a nyájról és a pásztorról, mely a pásztorokat is megszólítja. Az Igéből kicsendül a szétszóródott nyáj felé való hívogatás, mely az anyaszentegyháznak a feladata, ahol nekünk erkölcsopolitikai hivatásunk van.

Jézusra mutatott, a jó Pásztorra, aki azért jött, hogy megkeresse az elveszetteket, kiszabadítsa és hazavigye őket. Igihirdetés után Nt. Molnár Elemér esperes tartott tartalmas előadást a Bibliáról a Biblia éve kapcsán. Tóth Enikő és Kiss Katalin szaválataikkal, a helyi női énekkórus Balla Sarolta vezetésével, több ízben szép énekekkel gazdagították az ünnepi istentiszteletet. Az ünnepi istentisztelet végén Máté Ágnes polgármesternő, majd Nt.Szaszák József mondtak köszönetet mindazoknak, akik elfogadva meghívásunkat eljöttek és megtiszteltek jelenlétükkel.

Ünnepi eseményünk a Nemzeti Énekünk - Himnuszunk, valamint a Székely- Himnusz eléneklésével fejeződött be. Délután a helyi parkban az I. világháború áldozatainak állított és most felújított emlékműnél tettük tiszteletünket, ahol a 276. dicséret eléneklése után Ft. Dr. Erdelyi Géza püspök úr mondott ünnepi beszédet, Isten Igéjére építve. Itt is Tóth Enikő, valamint Szabó Zsolt szaválatai hangzottak el. A 90. Zsoltár 1.versének eléneklése után a Szózzattal fejeződött be a kegyelettel való megemlékezésünk.

Istennek legyen hála az örömteljes napokért, az áldott és boldog alkalmakért, találkozásokért és együttléteinkért.

Szaszák Malvin

Bibliakiállítás Bodrogszentesben

2008. szeptember 07. és szeptember 11.-e között Bibliakiállításra került sor a **bodrogszentesi** egyházközség gyülekezeti házában. A kiállítás különlegessége az volt, hogy a közel 100 Biblia nagy méretű, szemléletes, és minőségében is kiváló fotó-táblákon volt látható. A Bibliákon kívül, a magyarázó szövegeknek köszönhetően az egyes korok egyháztörténetét, és a Bibliák útját is megismerhették a látogatók. A tárlaton a következő kategóriákba besorolva voltak láthatóak a Bibliák: 1. A Biblia útja (az első fontosabb bibliafordítások); 2. Biblia a középkorban, A Magyar Biblia kiadásának előzményei (Biblia pauperum, Apor kódex); 3. A Biblia eredeti nyelvei – A reformáció korának bibliafordításai; 4. A teljes Biblia magyar nyelven (A Vizsolyi Biblia); 5. Neves bibliaolvasók és Bibliáik (I. Rákóczy György, Lorántffy Zsuzsanna); 6. Római katolikus, Evangélikus és zsidó bibliafordítások; 7. A XVII. századi bibliakiadások remekeiből – A magyar Biblia nyugati műhelyei; 8. Hazai Bibliakiadások XIX.-XXI. század; 9. Biblia minden nyelven I. (spanyol, finn, kínai, norvég, eszperantó stb.); 10. Biblia minden nyelven II. (tomahaq indián, arab, afrikai, biza-lala, török, kumi stb. nyelvű bibliák); 11. Gyermekek és ifjúsági Bibliák, Apokrif iratok, Braille Biblia; 12. Képes Bibliák; 13. Bibliái segédkönyvek.

A reprezentatív kiállítás megnyitása ünnepi Istentisztelettel kezdődött, ahol az Ige alapján szó volt a Biblia fontosságáról,

az egyén és a család életében is. A kiállítás- és a Biblia éve kapcsán, a fiatalok szolgálatával, megemlékeztünk neves Biblia-fordítóinkról (Károlyi Gáspár és Szenczi Molnár Albert). Rövid előadás után három szavalt hangzott el: Bűti Orsolya, *Bódás János: Károli Gáspár emlékezete* c. versét mondta el; Kis Kendi Dávid, *Bódás János: A Zsoltáros prédikátor – Szenczi Molnár Albert emlékének* c. versét szaválta; valamint Kulcsár Barbara, *Túrmezei Erzsébet: Öreg Biblia* c. versének elmondásával gazdagította a megemlékezést és a hálaadást. Az együttléte végén az egész gyülekezet egy szívvel énekelte a jól ismert éneket: „Nem hagyjuk el a Bibliát, Isten szent igéjét...”

Az Istentisztelet után az egybegyültek együttesen tekintették meg a kiállítást, melyet a község, és a környező települések érdeklődői is szép számmal látogattak. A kiállítás létrejöttéért legyen dicsőség az élő Istennek!

-szf-

Alapköletétel és lelkészbeiktatás Ipolyságon

Aki építkezik, az jövőt tervez. Ez vonatkoztatható az Ipolysági Református Egyházközségre is, melynek presbitériuma és gyülekezeti tagjai – hosszabb fontolgatás után – úgy döntöttek, hogy gyülekezeti központot építenek. Ebben a gyülekezeti termen kívül helyet kap a lelkészlakás és a vendégszoba is. A központ lehetőséget teremt az Ipolyság környéki szórványokban élők lelki gondozására is.

Habár az építkezés már korábban megkezdődött (a főfalakat már felhúzták), az ünnepélyes alapköletételre csak 2008. szeptember 28-án került sor.

Az ünnepség indításaként két alapköletétel – Oros Máté és Pálinkás Gréta – elmondta Reményik Sándornak a templom és iskola létfontosságáról szóló mozgósító versét.

Nt. Izmán Jónás helyi lelképásztor az 5 Móz. 7,9-et választotta megnyitójául: *„Tudd meg tehát, hogy a te Istened, az Úr az Isten. Állhatatos Isten ő, aki hűségesen megtartja szövetségét ezer nemzedéken át is, azok iránt, akik szeretik és megtartják parancsolatait.”*

Ezután köszöntötte egyházközsége nevében a mintegy kétszáz egybegyűltet, s külön főtiszteletű Erdélyi Gézát, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökét, főtiszteletű Tőkés Lászlót a királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökét, európai parlamenti képviselőt, főtiszteletű Szűcs Zoltánt az amerikai Kálvin Egyházkerület nyugalmazott és emeritus püspökét, nagytiszteletű Kiss Pált, a Barsi Egyházmegye esperesét, nt. Kuczy Lajost, az Ipolysági Református Egyházközség előző lelkészét, nt. Ordasi Jánost a perőcsényi testvérgyülekezet lelkészét, Hanka Ševečková evangélikus lelkésznot, Mahulányi József katolikus esperest, püspöki helynököt, Bélik György alpolgármestert, a polgármesteri hivatal jelenlegi vezetőjét, a váci testvérgyülekezet küldöttségét, valamint az egyházmegyei lelkészek mintegy húsz főnyi csoportját.

A lelkész néhány mondatban vázolta az ipolysági reformátusok viharos történetét, majd felkérte ft. Tőkés László püspököt: adja áldását a gyülekezetre, és végezze el az alapköletétel szertartását. A 90. zsoltár első versének eléneklése után több nemes lélek és közösségépítő gondolatot fogalmazott

meg. Ahogy ő mondta: építkezünk és védekezünk a jövőnek, de különböző formában ránk törnek a rombolás és a halál erői. Ebben az ösküzdelemben nekünk is szerepünk van. Krisztus értünk tusakodik a kereszten, velünk van, mert a jó pásztor soha és semmilyen helyzetben nem hagyhatja magára nyáját. Ő is kötelességének tartotta, hogy eleget tegyen az ipolysági meghívásnak. Azután szólt lelki és közösségi nyomorúságainkról. Hite szerint az itt felépülő istenháza méltó hajléka és bástyája lesz annak a nemes harcnak, melyet az isteni igazságért és emberhez méltóbb életért folytatunk. E gondolatok elhangzása után következett az alapköletétel és az áldás.

Főtiszteletű Szűcs Zoltán püspök imájában köszönetet mondott az Úr-

nak, hogy e hajlék által is új lehetőség nyílik a hitélet gazdagodására.

Az ünnepség a zsúfolásig megtelt evangélikus templomban folytatódott. A templomban Oros Zoltán gondnok újonnan köszöntötte a vendégeket és a gyülekezeti tagokat, majd Bélik György az önkormányzat nevében szólt az egybegyűltekhöz –átadva ft. Tőkés Lászlónak és ft. Erdélyi Gézának Ipolyságra emlékeztető tárgyakat és kiadványokat.

Trevalcz László az elején elmondta Nádudvari Nagy János Biztató köszöntés című versét, mely így kezdődik: *„Hogyha küld az Úr, menni kell!”* Nt. Kiss Pál esperes igeolvasását (Jel. 1,1-8) követően ft. Erdélyi Géza püspök iktatta be tisztségébe Izmán Jónás lelkészt –a 100. zsoltár verseiben gyökereztetve gondolatait. Három kulcsfogalomra hívta fel a figyelmet: örömdézés, szeretet és hűség. Öröm, hogy a gyülekezetnek beiktatott lelképásztora lesz. S ez nemcsak a reformátusok öröme, hanem egy nagyobb közösségé is. A lelkész a közösséget szolgálja, s az utóbbi az Urat. A közösségteremtés rendkívül fontos feladat, főleg akkor, ha világunkban sokszor a közösségek széthullását tapasztaljuk. Hangsúlyozta: a beiktatott missziói munkája van. E gondolat kíséretében adta a beiktatott lelkésznek a bélyegzőt, ami a felelősség jelképe is.

Ezután nt. Izmán Jónás beiktatott lelkész a Jel. 1,5-6. alapján a szószéki prédikációban az igehirdető feladatáról beszélt. Vácolta azt az utat, amely Istenhez vezette őt. Hű és igaz szolgálja akar lenni Istennek és Jézus Krisztusnak. Teréz anyát idézte: *„Én egy kis ceruza vagyok Isten kezében, aki a világnak szerelmes levelet ír.”* Az igehirdetőnek túl kell mutatni önmagán, hogy azt ragyogtassa fel az emberek előtt, akinek van hatalma megszabadítani. Vagyis Jézus Krisztust.

A beiktatott lelkészt a lelkésztársak egy-egy bibliai vers felolvasásával köszöntötték.

Az istentisztelet a Himnusz éneklésével ért véget.

A hitépítő ünnepség után a vendégek és a gyülekezet tagjai szeretetvendégségen vettek részt a Villa Romaine étteremben.

Korpás Pál

A szenvedésről

– a Jób könyve alapján

A Pro Ecclesia – délutánok keretében 2008. szeptember 24-én a Csemadok nagytermében Gyüre Zoltán, nyugalmazott lelkipásztor tartott előadást a szenvedésről a Jób könyve alapján. Az embereket ősidők óta foglalkoztató probléma, a szenvedés, a szenvedés miéért próbált választ keresni ebben az érdekes és tanulságos előadásban.

A Jób könyve a szenvedés mérhetetlen mélységeibe ad betekintést. Ez a könyv a Biblia ószövetségi részének a bölcsesség – irodalmába tartozik. Nem azonosítható azonban a filozófiai művekkel, mert nem a nyugati, hanem a keleti ember gondolkodásmódját tükrözi, aki nem maga bölcsekedik a történések fölött, hanem a műben rejlő igazságot, a saját életére vonatkozó tanulságokat keresi. A Jób könyve nem egy történet, hanem a szenvedés, mégpedig az ok nélküli szenvedés miéértjére adott válasz, tanítás. Jób tökéletes, istenfélő ember, miért kell mégis ennyit szenvednie? Hogyan lehet ezt az isteni bölcsesség rendjébe sorolni? A zsoltárokból is olvashatunk olyan panaszkitöréseket, hogy az istentelen ember miért lehet sikeres, gazdag, s még gúnyolódik is az istenfélő ember felett: hol van a te Istened? A mi kérdéseink sora is végtelen: miért szenvednek a jók?, Uram, miért éppen én?! Mivel érdemeltem ezt ki, miben vétkeztem, miért büntetsz? Az emberi felfogás szerint ugyanis – jellemzően a zsidók gondolkodására is az ember szenvedésének oka a bűn. A tanítványok is megkérdezték az Úr Jézust a vak emberrel kapcsolatban, hogy ki vétkezett, ő, vagy a szülei? Ezt a nézetet képviseli Jób három barátja is, akik meg vannak győződve Jób bűnösségéről, ezért bűnei elismerése akarják őt kényszeríteni. Nem képesek megérteni, hogy lehet ok nélkül is szenvedni. Az ősellenség, a Sátán az, aki vádolja Jóbost Isten előtt, azt állítva róla, hogy nem ok nélkül imádja őt, hanem csak az áldásaiért, melyekben részesíti őt. Vegye csak el mindenét, még az egészségét is, és meglátja, hogy megtagadja őt, s nem imádni, hanem káromolni fogja őt. Isten ez nagyon sérti, ezért meg akarja mutatni, hogy Őt magáért is lehet szeretni, imádni. Jóbna senkije és semmije nem marad, csak maga Isten, akiben nem csalatkozik, s reménykedve kiált fel: „...tudom, az én Megváltóm él!” Felismeri Isten felséges nagyságát, megalázkodik Előtte, imádkozik a barátaiért. Jób meggyógyul, visszakapja mindenét, amit elvesztett. Történetéből megtudhattuk, hogy emberi bölcsekedéssel nem találunk választ a szenvedés okára, Jób barátai is megbuknak.

Az Újszövetségi idők embere számára a válasz világos az Úr Jézus halála a keresztfán. Isten nem közömbös a mi szenvedéseinkkel szemben, mert Ő átélt a mi szenvedéseinket, elhagyatottságunkat, ezáltal lehet közösségen velünk. Szüneteseinknek az okát nem ismerhetjük, de a célja annál fontosabb: Jézushoz menni! Ő hordozta a mi betegségeinket, szenvedéseinket, bűneinket pedig felvitte a keresztfára. Ezért bőséges a mi vigasztalásunk, Isten nem marad adósa az embernek, kárpótolja minden veszteségéért. Ha nem itt e földi életben, akkor az örökkévalóságban egészen bizonyosan! Hittel vallhatjuk Pál apostollal együtt: „Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen – igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk, Mivelhogynem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert a láthatók ideigvalók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.” (2 Kor. 4, 17,18)

Mixtaj Johanna

Egyházmegyei Kórustalálkozó

„Dicsérjétek az Urat, mert jó az Úr;
zengjétek nevét, mert gyönyörűséges!”

Zsoltárok könyve 135:3

Ezen Ige szellemében került megrendezésre a gömör megyei református egyházközségek körében már több éve hagyománnyá érett Egyházmegyei Kórustalálkozó. Idén ennek megszervezését és megvalósítását a **rimaszécsi és zádorházi református egyházközség** vállalta fel **Nt. Orémus Ilona lelkipásztor** vezetésével. Erre 2008. szeptember 14-én került sor a rimaszécsi református templomban.

Már hét éve, hogy a kis lélekszámú harmaci gyülekezet és lelkész-nője, **Nt. Szókné Orémus Zsuzsanna** fejében megszületett ennek a megmozdulásnak az ötlete. Elindítottak egy olyan Istennek tetsző dolgot, ami megmozgatta a megye mondhatni összes református közösségét. Felélénkítette a közösségi életet, az összetartozás, a közös tenni akarás tudatát. Indítványozásukra egyre több gyülekezet fogott össze és énekel együtt teljes szívvel. Az első találkozás családias jellege folytatódik a mai napig. A kórusok szinte egész évben erre az eseményre várnak és készülnek, mert itt érzik, hogy szeretettel hívják, fogadják őket. Régi ismerősökként találkoznak, megbeszélnek a gyülekezeti és személyes élményeiket, tapasztalataikat.

A kórusok teljesítményének színvonala évről évre nagyobb. Mindannyian igyekeznek szebbnél szebb és igényesebb énekeket hozni magukkal. Különböző felállásban egy-, két-, három- és négyszólamú feldolgozásban is hallhatjuk már az énekeket.

Az idei találkozón tizenhárom kórus vett részt. Maga a rendezvény kb. 250 hívet számlált.

A kórusokat és a vendégeket Nt. Orémus Ilona, rimaszécsi lelkipásztor és **Nt. Nagy Ákos Róbert** esperes köszöntötte. A fennálló közös ének után **Ft. Dr. Erdélyi Géza** püspök prédikációja adta meg azt a szellemiséget, ami aztán végigkísérte a kórusok énekét. A kórusok, énekkarok a bejelentkezés sorrendjében mutatták be szolgálatukat. Elsőként mutatkozott be Zádorháza – Rimaszécsi Női Énekkar, majd a Feledi Tanítók Kórusa, a Harmaci Női Énekkar, a Simonyi Bárka Ökumenikus Énekkar, a Gömörhorkai Női Énekkar, a Tornaljai Gyülekezeti Kórus, a Hanvai Férfikórus, a Hanvai Női Kórus, a Kövecsesi Vegyeskórus, a Rimaszombati Kvartett, a Nagybalogi Szivárvány Kórus, a Szkáros Női Énekkar és a Rimaszécsi Tanítók Kórusa. A kórusok szolgálatá köztben **Izsóf Lilla**, rimaszécsi születésű művésznő énekét is meghallgathattuk.

A találkozó talán legmeghatóbb és legfelemelőbb eseménye a közös ének, ami ezalkalommal G. F. Händel: Győzelmet vettél, ó Feltámadott! című éneke volt. Ezt a kórusok **Lévay Tibor** vezényletével énekeltek. A templom zengett a gyönyörűségtől. Az emberek szíve szinte egyszerre dobbant. Néhányuknak még a könnyet is kicsalta a szeméből.

Ezután, mint minden alkalommal, a kórusok emléklapokat vehettek át. Ezenkívül kaptak egy pergamenre írt igét is ajándékba, ami kíséri majd őket a további tevékenységük során. A találkozó templomi része a nemzeti imádsággal, a Himmusszal végződött. Gyönyörű orgonajáték kíséretében, lelkiekben feltöltődve vonultunk ki a templomból.

Ezután a kórustagokat és a vendégeket egyaránt várta a szeretetvendégség a helyi kultúrházban. A megjelenteket a község polgármesternője, **Mgr. Stubendek Márta** köszöntötte. A megterített asztalnál a nagy „család” az Asztali áldás után fogyaszhatta el a megérdemelt vacsorát.

Azt hiszem, minden kórus nevében mondhatok köszönetet a szeretetteljes fogadtatásért, a találkozó megszervezéséért és megvalósításáért egyaránt.

Végezetül örömmel fogadtuk azt a hírt, hogy nem szakad meg ez a szép hagyomány. Ugyanis 2009-re Rimaszombat református gyülekezete vállalta fel ennek a megmozdulásnak a házigazda szerepét. Sok sikert és jó munkát kívánunk hozzá!

A rimaszécsi tanítók kórusa nevében Újj Beáta

Gyülekezeti kirándulás Auschwitzba

2008. augusztusában megadatott a **bodrogszentesi** gyülekezet tagjainak, hogy eljussanak a II. világháború mára híressé vált történelmi színhelyére az Auschwitz-i és a Birkenau-i koncentrációs táborba.

Hét órás utazás után kissé fáradtan érkeztünk meg a múzeum parkolójába. A közismert „Arbeit macht frei” feliratú kapun 8:30 óra körül léptünk be, ahonnan már láttuk a különböző nemzetiségű zsidók barakkjait. Az akkori foglyok közül a szerencsésebbek szalmán feküdhetek, míg másoknak maradt a három emeletes faágy, amelyen emeletenként 4-5-en voltak összehúzóva. A 4. számú épületben megrendítő látványként tárult elénk a több tonna levágott haj, amelyből szőnyeg és vászonkendő készült. Külön szobában voltak a szemüvegek, mülábak, fésűk és a többi személyes tárgy, amelyet a megérkezésükkor elkoboztak. Egy másik épületben a magyar zsidók emlékére állított múzeum volt kialakítva, a falakon híresebb vagy gazdagabb magyarok képeivel, és némi magyarozással ellátva. Köztük a *Nyugat* harmadik generációjának egyik legkiemelkedőbb költője és műfordítója: Radnóti Miklós, aki maga is átélte a történelemnek e borzalmaikat.

A hosszú folyosókon német, lengyel, orosz, francia és magyar kivégzett foglyok képeit láttuk, amelyeken fel volt tüntetve az érkezés dátuma, és az is, hogy „mikor mentek el az élők közül”. Láttunk körutunk során sok más dolgot is, pl.: egy régi falat, amelynél tizedelték az embereket (minden tizediket tarkón lötték); továbbá a krematóriumot és a gázkamrát, ahol a tetőn keresztül dobálták be a Zyklon B vegyszert, amit eredetileg rovarirtásra fejlesztettek ki. Szörnyű látvány volt, hogy egy teljes szobában, csak a kiürült vegyszeres dobozokat tárolták. Utunk második része az Auschwitz II - Birkenau táborba vezetett. Itt körbevettek minket a barakkok, amelyek azelőtt lovas istállók voltak. Ez már nem volt annyira rémes látvány. A barakkok

közepén mellékhelység volt kialakítva, melyet csupán reggel és este használhattak. A fa barakkok hangulata és a falakra felkarolt korabeli írások megdöbbenést és tiszteletet ébresztettek bennünk. Ma is álló példája ez a hely annak, hogy mire képes az emberi elme Isten nélkül: pusztításra és életek rombolására.

Különös érzésként csengett bennem itt járva Ézsaiás prófétának a szabadulás örömhíréről mondott prófécija, melyet a fogságban szenvedőknek mondott: „*Rázd le magadról a port, kelj föl, fogságba vitt Jeruzsálem, oldd le nyakadról bilincseidet ... Mily szép, ha feltűnik a hegyeken az örömhírt hozó lába! Békességet hirdet, örömhírt hoz, szabadulást hirdet. Azt mondja Sionnak: Istened uralkodik! ... Bámulatba ejt majd sok népet, királyok is befogják előtte szájukat, mert olyan dolgot látnak, amiről senki sem beszélt nekik, olyan dolgot tudnak meg, amiről addig nem hallottak*” (Ézsaiás 52, 2.7.15).

KIS KENDI DÁVID
IFI-s beszámolója (Bodrogszentesi)

Rendkívüli könyvrendelési lehetőség

Szerkesztőségünkben korlátozott számban utánvétellel megrendelhető Dr.Szabó Lajos:

KASSAI KÁLVINISTA KRÓNICA 1644 - 1944

című könyve eredeti 1944-es kiadásban.

Ára 650,- Sk = 21,57 EUR.

Idősek napja – ÚJLÓTON

„Hálát adok, Uram, néked. Teljes szívből áldlak téged, a hívek gyülekezetében. Megvallom nagy dicsőséged, és hirdetem dicséreted, életemnek minden rendében.”

A 111-es zsoltárnak eme első versével lett meghirdetve az Újlóti gyülekezetben az Idősek napja. Megrendezésére 2008. augusztus 30-án került sor Isten kegyelméből.

Ezen a szép, napsütötte délutánon az együttlételet köszöntéssel kezdte a gyülekezet lelkipásztora. Köszöntését az Úr dicsőítésével kezdte, hiszen neki járt köszönet, azért amiért ezt az idősekről megemlékező együttlételet megadta. Hogy azután így közösen adjanak hálát az idősekért, kik bizony a gyüle-

kezet tartóoszlopai.

Tartóoszlopok ők a maguk tudásával, bölcsességével, hitével, emlékével és ismeretével. De az idősek nemcsak tartóoszlopok családjuk, gyülekezetük körében, hanem tanúk is. Krisztus tanúi, kik elmondhatják, hogy az Úr mennyire megsegítette ezt a gyülekezetet, minden időben.

Látva a sok egybegyűltet, nagyszülőket, szülőket, gyermekeket, az idő és a vándorlás emeltetett még ki. Hiszen mint az Úr népe akár a pusztai vándor-

lászor, ugyanúgy mi is együtt vándorolunk testvérekként és gyülekezetként az úton Jézusunkkal, megváltó Urunkkal.

De az úton kell, hogy legyenek ilyen apró állomások, amikor megállhatunk, pihenhetünk és ünnepelhetjük azt, hogy még együtt vagyunk.

A köszöntés után a gyülekezet ifjúsági énekkara valamint a hittanosok énekekkel és versekkel fejezték ki jókívánásukat. A virágok átadása után gulyással kedveskedett a gyülekezet presbitériuma az egybegyűlteknél. Majd végül a beszélgetés és a közös éneklés következett.

Az Úr adja meg, hogy minél többször tudjunk ilyen és ehhez hasonló áldott alkalmakat tartani.

„Az igaz virul, mint a pálmafa, magasra nő, mint a libánoni cédrus. Az Úr házában vannak elültetve, ott virulnak Istenünk udvarain. Öreg korban is sarjot hajtanak, dús lombúak és zöldek maradnak, és hirdetik: Igaz az Úr, kösziklám Ő.” (Zsolt.92,13-16)

K.Sz.R.

Jubiláló gondnokok

Szeptember 28-án az istentisztelet után a szőlőskei anya-egyházközség gondnokát Estók Lászlót 50. születésnapja alkalmából felköszöntötte a lelkipásztor.

Igei gondolatok keretében Isten iránti háláját fejezte ki azért, hogy az ünnepelt az egyház és a gyülekezet iránti szeretetét, hűségét, odaadó munkájával és szolgálatkészségével bizonyítja. A köszöntő lelkész Isten segítő kegyelmét kérte a gondnok és családja, illetve az egész gyülekezet életére, az ige üzenetére mutatva, mely így hangzik: ... akik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek maguknak és sok bizodalmat a Jézus Krisztusba való hitben.

Ezután Sallai Katalin mondta el Sík Sándor TE DEUM című versét. Majd a presbiterek nevében özv. Kassai Gáborné rímekbe foglalt megható köszöntő gondolatok elmondása után átadta az ünnepeltnek a presbitérium és a gyülekezet szeretetét jelző virágcsokrot és az ajándékot.

Hasonlóképpen történt a megemlékezés ugyanazon a vasárnapon a borsi leányegyházközségben is, melynek gondnoka Isten kegyelméből megérte a 70. születésnapját. Szegedy Tibor több mint három évtizede lett megválasztva erre a tisztségre. Ezzel párhuzamosan becsülettel és hűséggel végzi a pénztárnoki és a harangozó teendőket,

miközben szakmai tudását is hasznosítja az egyház javára – Isten dicsőségére.

A jubiláló gondnokot a lelkipásztor után Mihók Mária a templom szeretetéről szóló verssel köszöntötte. A gyülekezet megbecsülését szemléltető virágcsokrot és az ajándékot Szedlák Kára Katalin presbiter adta át.

Gondnokaink szolgálataiért illesse a dicsőség az Egyház Urát.

-st-

Száz éve hirdetnek ígét az ungmogyorósi református templomban

Nagy volt a készülődés az elmúlt napokban, hetekben az Ungmogyorósi Református Egyházközségben, hiszen még csak néhány hete múlt el a lelkészbeiktatás, máris egy újabb alkalom megszervezésébe kezdett bele a gyüle-

jon. Meg kellett említeni Pápay Istvánt, aki a templomhelyet adományozta és pénzüsszeggel is hozzájárult a felépüléséhez. Wenk Gyuláné és Pápay Ferenc, akik azt a kelyhet is adományozták, melyből máig úrvacsorázunk. De sokat

tagjai.

A rövid „történelemóra” után köszöntőt mondott Nt. Hranýo Mihály, aki 7 éven keresztül szolgált a mogyorósi gyülekezetben. Az ő szívből jövő szavai után Tamaska Gyula, községünk polgármestere is szólt az ünneplő gyülekezethez. A szomszédos mokcsai gyülekezet jókívánságaival lezárult a köszöntők sora.

Az Imola kórus, akik oly lelkesedéssel szolgálnak közöttünk minden jeles alkalmon ismét megörvendezett mindnyájunkat három szép énekkel, melyeket ezúton is köszönünk. Mindezekért Galgóczy Gábor gondnok úr adott hálát, és a Magyar Himnusz eléneklésével zártuk az alkalmat.

Hálával tartozunk mindenkinek, aki csak a legkisebb mértékben is hozzájárult ahhoz, hogy Ungmogyoróson templom épülhetett, és mindazoknak, akik hozzájárultak a százéves jubileumi ünnepség létrejöttéhez. De leginkább Istennek kell hálát adnunk, hiszen az Ő ereje nélkül semmire sem mennénk. Soli Deo Gloria!

Kraus Viktor

kezet presbitériuma. 1908. szeptember 23-án szentelték fel a templomot, és ennek örvendezve, erre emlékezve tartottunk hálaadó istentiszteletet, melyre igyekeztünk meghívni minden falunkból elszármazott egyháztagot. Olyan embereket, akik ragaszkodnak mai napig is a templomhoz, akár személyes okok folytán, akár családi hagyományok miatt.

2008. szeptember 21-én tartottuk meg a hálaadó istentiszteletet, melyre minden reménységet felülmúlva, nagyon sokan eljöttek. Szinte alig maradt üléshely a templomban. Érkeztek közelről, messziről, reformátusok és katolikusok egyaránt. Öröm volt bemenni a templomba, öröm volt végig menni a padsorok között, és látni a sok vágyakozó embert.

Az Isten ígését Nt. Mártha Géza esperes úr hirdette, aki a 100. zsoltár alapján szólt az emberek szívéhez. A templom fontosságáról beszélt, mint az Istennel való találkozás helyéről, és elmondta, hogy életünk minden szakaszában, akár szép időket élünk, akár a legnagyobb terheket is hordozzuk, itt megtaláljuk az Istent, ha igazán keressük.

Az igehirdetés után, mint helyi lelkész, röviden összefoglaltam a gyülekezet és a templom történetét, kiemelve néhány olyan embert, családot, akik nagyon sokat tettek azért, hogy a templom felépüljön és hogy szép is marad-

tettek mindnyájan, akár a Böszörményiek, Sárközyek, Diószeghyek, Eötvösök, Galgóczyak.

A templom iránt való kötődést sikerült átmenteni a mai lakosok lelkébe is, mert az a tapasztalatom, hogy a templom sorsát nagyon a szívükön viselik mind a mai napig a gyülekezet

Több mint 50 év után lelkészbeiktatás

Fél évszázad telt el a Mokcsa-Mogyorósi református gyülekezet életében úgy, hogy nem volt megválasztott lelképásztora. Ez eléggé szokatlan akkor, amikor több lelkész is nemcsak szolgált a gyülekezetben de ott is lakott. Gyökeres változás mintegy 4 évvel ezelőtt történt, amikor Kraus Viktor kapott megbízást a gyülekezet gondozására. Isten kegyelméből 2008. augusztus 31-én ünnepi istentisztelet keretében került sor a lelkész beiktatására, ahol az ünneplő gyülekezet Hálát adhatott Istennek a megtapasztalt kegyelemért. A fiatal lelkészre, mint lapunk gyerekrovatának szerkesztőjére, és családja, valamint a gyülekezet közös szolgálatára Isten gazdag áldását kéri a Református Újság szerkesztői közössége.

A Református Tanulmányi Központ hírei

A Biblia Éve alkalmából került sor 2008.szeptember 28-án arra a presbiteri konferenciára Deregyőn, amelynek előadója Dr. Csohány János, nyugalmazott teológia tanár volt, Debrecenből. Az Ungi Református Egyházmege megjelent lelkészei és presbiteri számára elhangzott előadás nem a biblia keletkezésével, hanem mindennapi használatával foglalkozott. (Az előadás egy részét folytatásokban közli lapunk.) A testvéri közösség beszélgetéssel folytatódott, amelyen az egyházmege esperese, Mártha Géza köszönte meg az előadást, s tett bizonysgot a Szentírás hitet, életet formáló erejéről. A konferencia résztvevői számára a gyülekezet asszonyai süteményekkel kedveskedtek.

CsL

Könyvek Karácsonyra

A Református Tanulmányi Központban a következő kiadványok kaphatók:

Gyerekeknek:

Bibliai történetek gyerekeknek	100,- Sk
Te taníts engem (hittankönyv 12 éven felülieknek)	50,- Sk
Az első képes Bibliám (8 éves korig)	150,- Sk
Képes Biblia gyerekeknek	390,- Sk

Teológiai irodalom:

Dr. Boross G.: Katechetika	50,- Sk
- „ - : Bevezetés a missziológiába	30,- Sk
Dr.Karasszon I.: Izrael története	50,- Sk
O. Cullmann : Az Újszövetség krisztológiája	50,- Sk
KIS KÁTÉ	30,- Sk
Konfirmációi és házasságkötési emléklap	15,- Sk

Cseh nyelvű:

M. Bič: Ze sveta Starého Zákona	100,- Sk
Radostná zvest Starého Zákona	50,- Sk
Št. Šoltész: Dejiny krest. církve	50,- Sk
Cesta Bižího lidu	100,- Sk

Címünk:

Ref. Lelkeszi Hivatal
076 74 Drahnov 216.

Telefon és E-mail: 056 6282560, csoma@copusnet.net

A Kárpát-medence Reformátussága

Tolókcocsik és mozgássérültek találkozója (2008-10-21)

Petőfivel mondvá, a szeptember végi Koltón "Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,/ Még zöldel a nyárfa az ablak előtt," mikor szikrázó napsütésben megérkezünk a településre. Varga Károly lelkipásztor a Biblia éve jegyében szervezte meg, Halász Jenő baptista egyháztag ötlete nyomán a Tolókcocsik és Mozgássérültek találkozóját, a gyülekezet közösségében. Az ötletadó maga is tolókcocsiba kényszerült egy sajnálatos munkahelyi baleset nyomán. "Barátaim azt hiszik fekszem, pedig Isten oldalán megadással tanulok járni" - idézi a lelkipásztor Zelk Zoltán költő halálos ágyán irt vallomását, az eseményre kiadott meghívóban. Majd így folytatja: A Szentírás segít megértetni az egészséges emberekkel, hogy a mozgáskorlátozottak nem feltétlenül fogyatékosak, hanem inkább segítségre szorulók. (...) rászorul környezete segítségére, ama krisztusi felhívás alapján, hogy: "Egymás terhet hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét" (Gal 6,2).

A vasárnap délelőtti ünnepi istentiszteletet megelőzően átnyújtottuk a Harangszó és a Bookline könyvterjesztő cég könyvajándékát Varga Károly lelkipásztornak, megköszönve lapunk terjesztése terén végzett közel két évtizedes, kiemelkedő szolgálatát. A katalin-költői társ egyházköztségben kiemelkedően sokan - 170-en(!) - rendelik meg a Harangszót, ami egyházkerületi viszonylatban is kiemelkedőnek számít! Az istentiszteleten Csúry István helyettes püspök hirdetett ígét, a Bír 10,15-16. alapján. Isten a mai templomos embert arra akarja felhasználni, hogy legyen néhány olyan ember, aki elmondja ennek a világnak, hogy nem jó a bálványok előtt hajbókolni és feladni

magunkat előttük. Vajon a mai világ hitelenei nem azért hiteleneke-e, mert mi, az egyház nem tudjuk hitelesen elmondani az utat? - tette fel a kérdést az igehirdető. Akiknek a legnagyobb kihívásai vannak, azok tudják a leghitelesebben elmondani Isten üzenetét - tette hozzá a püspök. A több településről és felekezetből érkező kerekesszékesek a padsorok között és az úrasztala mellett hallgatták meg az ünnepi műsort, melynek keretében fellépett a koltói gyülekezeti kórus, valamint alkalomhoz illő szavalatok hangzottak el. A templomi szertartás bizonyásgtételekkel zárult, melyet szeretetvendég és múzeumlátogatás követett. Istentiszteletet megelőzően, Varga Károly kíséretében felkerestük a koltói kastély parkját, melynek emeletén Petőfi múzeum, földszintjén pedig iskola működik. Petőfi neve turisták ezreit vonza a településre. A nyár folyamán mintegy 70 turistabusz utazóközönsége járt a településen, ahol a faluturizmus is virágzik. (Fábián Tibor)

100 éves a lévai Kálvin-udvar épülete (2008-10-14)

A Lévai Református Egyházközség 2008. október 10-én emlékezett impozáns bérházának a Kálvin-udvar építésének 100. évfordulójára. A helyi egyházközség a Járási Levéltár és a Barsi Múzeum közreműködésével készített kiállítást az épület 100 éves történetéről. A kiállítás december 31-ig megtekinthető az egyházközség lelkészi hivatalában. Az épület alapköve 1908. október 31-én ünnepélyesen lett elhelyezve, amely a következő évben már elkészült. A bérlők száma ma is megközelíti a harmincat. A város főterén álló épületet a régi rendszerben a pusztulás fenyegette. A rendszerváltozásnak köszönhetően 1991-ben kapta vissza az egyházközség. Az épületnek a tetőzete 1997-ben, 2001-ben a homlokzata, míg a beltere 2005-ben lett felújítva.

Az épület ma is hirdeti Isten dicsőségét, az építő nemzedék hitét, áldozathozatalát és reményességét. Léte a mai nemzedéket is erre a szolgálatra indítja. Adja Isten, hogy az elkövetkezendő nemzedékek is hűséges őrzői, építői legyenek ennek az örökségnek. (Kassai Gyula)

© www.reformatus.hu

Dr. Csohány János

BIBLIAÉRTELMEZÉS – BIBLIAMAGYARÁZÁS

Megjegyzések „a Biblia évé”-hez

A bibliai kijelentés értelmezése

Profétáin és apostolain keresztül értékeli Isten a Bibliában a történelmet, ezért nevezzük profétai történetnévelétnak a bibliai történetnévelétnak, mivel a célja nem a pusztán eseménytörténet leírása, hanem profétai értékelésében isteni kijelentés adása, hogy miért történt akkor az, mire tanít azzal Isten. A bibliai történetekben adott kijelentés egyfajta kijelentéstörténet áll össze. Abból megtudjuk, hogy milyen lépésekben jelentette ki magát Isten. Ebben benne van az üdvözítés története is, annak a története, hogy mennyi mindent tett meg Isten azért, hogy üdvözítse választottait. Ezt nevezzük üdv-történetnek, ami azonban a kijelentéstörténet része.

Tartalmaz a Szentírás értékigazságokat is, amelyek erkölcsi, vallási állításokat közölnek, ilyen a tízparancsolat és még számos értékigazságot közvetítő ó- és újszövetségi Ige, amik szintén a kijelentés részei, de ezek egy részével már képes az ember vitatkozni, csúrnicsavarni, mert nem olyan jellegűek, mint a tényigazságok, amik megtörtént események, sokszor régészeti leletekkel bizonyíthatóan megtörténtek. Az értékigazságok mennél messzebb esnek a tényigazságok körétől, annál inkább a belátás, sőt a hit segítségével tehetjük

magunkévá azokat. A Biblia által közvetített kijelentéstörténet elfogadásának fontos eszköze a hit. A hit nem csupán intellektuális elhívést, igaznak tartást jelent, bár az sem lebecsülendő, hanem a Zsidókhoz írott levél tanúsága szerint „a hit pedig a remélt dolgokban való bizakodás, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés. Ennek a hitnek az alapján nyertek Istentől jó tanúbizonyosságot a régiek.” (Zsid 11, 1-2) Az idézett versek után a hit kijelentéstörténeti szerepéről szól szinte himnikus hangon a levél szerzője kezdve azon, hogy „hit által értjük meg, hogy a világot Isten szava alkotta, úgyhogy a nem láthatókból állt elő a látható.” (3) A hit Isten kegyelmi ajándéka, amit azoknak ad, akiknek akar. (A II. Helvét Hitvallás XVI. fejezete.)

A Bibliából megtudjuk azt, amit a vallástörténet is igazol, hogy az egész emberiségnek egyetemesen van istentudata. (Róm 1, 19 kk.) Ez az általános kijelentés, ami Isten ajándéka. Az Isten tisztelésének, parancsainak, az emberi együttélésnek az erkölcsi szabályai egy része megtalálható a Biblián kívüli valóságokban is, de egy döntő kijelentéssor azonban hiányzik minden más vallásból, ez a kegyelem, a szabadítás, a szövetség, a megváltás és a Krisztus esemény, ezek alkotják a különös kije-

lentést, ami csak a Bibliában található. (Vö. Pákozdy László Márton: Isten szövetsége. Református Egyház 1953. 5. évf. 19. sz. 15. kk.) Isten kegyelmi szövetséget kötött kiválasztottaival, akiken keresztül a kijelentést adta, a megváltást munkálta és a Krisztus egyszerű és tökéletes áldozatában véghez vitt szabadítását, az általa adott tökéletes kijelentést előkészítette. Az Újszövetségben a különös kijelentésnek Krisztusban adott teljessége olvasható. A különös kijelentés csúcsa egyben tett, a Krisztus szabadító, újjáteremtő tette. Krisztusban Isten új szövetséget kötött az emberi fajjal, amelynek tagja lehet bármely nép szülőtte csak el kell fogadnia az Istentől kegyelemből ajándékozott hitet, amivel egész lényével megváltott emberként lehet Isten gyermeke.

Isten kiválasztott eszközein keresztül találkozott a kijelentéstörténet során az emberrel. Ezek az ószövetségben említett ósatyák és proféták, s más szent emberek voltak, akiket Isten eszközül használt kijelentése, szabadító tettei közvetítésére, végrehajtására. Álom, látomás, hallucináció, sugallat, csoda, csendes elmélkedés, ítélet vagy éppen irgalmas szabadítás útján lépnet kapcsolatba Isten egy-egy kiválasztott eszközével és közölte akaratát. Ezek a

kiválasztottak hit által engedelmeskedtek.

A kapott kijelentésről tudósít a Biblia. Azért lett szent könyvvé, Szentírassá Bibliává az a könyvgyűjtemény, amellyel találkozunk, nyomtatott, hangos, vagy a modern technika más módjain kézbe vehetjük, olvashatjuk, hallhatjuk, mert Isten különös kijelentése van benne, a kijelentéstörténetet tartalmazza. A Bibliában Isten szól az emberhez, de az embernek Istenhez intézett szava is benne van, amikor az ember válaszol Istennek, hálát ad, kér, vitázik Istennel. Ezért a Biblia olvasásakor meg kell különböztetnünk, hogy mikor olvassuk Isten szavát és mikor az emberét és aszerint értékelni. „Azt gondolja magában a bolond, hogy nincs Isten.” (Zsolt 14, 1) Vagy Jób barátainak és feleségének azok a tanácsai, hogy Jób átkozza meg Istent és haljon meg, bár a Bibliában vannak, de azok nem követendőek, mivel nem Isten kijelentései, hanem az ember lázadó, bolond beszédei. Kálvin János így foglalja össze e dolgokat: Erre a különös kegyelemre méltatta mindazokat, akiket önmagához közelebb és meghitt körébe akart gyűjteni...külön nyájául kiválasztá a zsidókat, korlátokkal körülvéve őket, hogy a többiek módjára haszontalanokká ne legyenek...Ez egyházával szemben úgy járt el, hogy ama közönséges bizonyítékok mellé még igéjét is kijelenté.” (Inst. I. VI, 1) „Akár jóslat és látomás által adta hát Isten tudtára az atyáknak, akár emberek munkájával és szolgálatával juttatta hozzájuk azt, aminek maradékról-maradéokra kellett szállnia...szívük mélyébe mélyen bele volt vésve a biztos és szilárd tudomány, úgyhogy meg voltak győződve...hogy Istentől származott.” (Inst. I. VI. 2)

Isten gondviselése íratta le Bibliává kijelentését. Kálvin szerint erre szükség volt, mert „ha meggondoljuk, hogy mily könnyen hajlik az emberi ész az Isten elfeledésére s mekkora hajlandóság van benne mindenféle tévelygésre, minő szenvedély arra, hogy ismételve új és hamis vallásokat koholjon, könnyen átláthatjuk, hogy mily szükséges volt az égi tudománynak ily írásba foglalása, hogy feledésbe ne jusson, vagy a tévelygés miatt meg semmisüljön.” (Inst. I. VI, 3) A Biblia azért Ige, mert „helyesen és élénken van Isten leírva a saját munkáiból.” (Inst. Uo.)

folytatjuk

A 100. születésnap

Csontos Vilmos (1908.10.11. - 2000.09.12.) emlékezete

Csak igen keveseknek adatik meg, hogy megérjék századik születésnapjukat. Csontos Vilmosnak sem adatott meg, hogy megérje a 100. születésnapját. Mégis megérte azt, mert verseiben, gondolataiban él tovább, reményeink szerint nem 100 évet, hanem sokkal többet.

2008. október 12-én, az istentisztelet után a templomban emlékeztünk falunk szülöttjére a falu önkormányzata és a gyülekezet közös alkalmán.

Nt. Ambrus Erika nem a költőről, hanem a gyülekezeti tagról, az Istent kereső emberről szólt, aki a gyülekezet akkori lelkészétől, Czeglédy Nt. úrtól kapott útmutatás alapján indult el Istent keresni, iskolába járni, a Jézusi szeretetiskolába. Gyönyörűen vall Istentről az 1935-ben írott Valaki a földet megcsókolta c. versében:

*Valaki a földet megcsókolta,
És zöldülni kezdett.
Valaki a fákat megölelte,
S nyomban kirügyeztek.*

*Valaki fényt szitált a felhőre,
S szivárvány született.
Valaki a folyóra mosolygott,
S az visszanevetett.*

*Valaki akkor mellettem megállt,
És megszépült minden.
Tavasza lett - és virágokat hintett
Szívemre az Isten.*

Fiatalkori gondolatai - melyeket naplója őrzött meg számunkra - , őszinte imádság, mellyel újév napján így kezdi meg az 1929-es esztendő: „Kihez forduljak? Kinek panaszkodjak? Ki hallgatná meg keserves sóhajtásaimat? Csak a jó Isten. Hozzá fordulok, tehát, Uram. Ha méltónak talál sz kegyelmedre, hallgass meg ezen év bármely napján, midőn segítségemre lesz szükségem. Biztass, ha csalódom. Adj kitaratást, ha csüggedem. Egészségemet, Benned való bizalmamat építsed, határtalan jóságoddal tarts meg. Kegyelmedért könyörgő szolgádot hallgass meg, Uram!” /a napló sok más följegyzéssel, személyes tárggyal, kiadatlan versekkel együtt megtalálható Zalában, a költő tiszteletére berendezett emlékházban/

Újváry László tanár úr, aki a költő jó barátja volt a költőt, és a barátot hozta el közénk, olyan egyszerű, őszinte baráti szeretettel, hogy szinte ott éreztük magunk között a költőt.

Közös élmények, versek, Csontos Vilmos szavai, történetek-s mindez olyan szeretettel, hogy könnyes szemekkel, meghatottan hallgattuk tanár urat. Sokat hallottunk, olvastunk Csontos Vilmosról, a faluban sokan ismerték, sokak házában ma is a lakás diszeként ott őrzik egy-egy asztalosmunkáját, verseit-nemcsak azokat, amiket a falunkról írt-sokat hallottunk, olvastuk, vagy épp kívülről fűjjük, olvastunk magasztaló és elmarasztaló kritikákat, Fábry Zoltán méltatását és másokat, de így, ahogy őt Újváry László bemutatta, nem ismertük.

Maga az előadó is el-elérzékenyült egy-egy emlék, egy-egy közös barát, költőtárs, pályatárs említésekor, egy-egy vers felolvasásakor, s ettől még emberibb, még meghittebb volt a megemlékezés, melegség járta át szíveinket.

Jó volt nekünk így együtt lenni a templom csendjében a 100 éves költővel, az emberrel, Csontos Vilmossal.

Végül álljon itt az a verse, amellyel Újváry László is zárta a megemlékezést.

Születésnapomra

*Ne húzz vissza te vasmarok:
Égig érni ne akarok,
Hiszen csak egy porszem vagyok,
-Amely ragyog...
Ne bántsatok, hagyjatok csak
Itt a porban, haadd ragyogjak
Azokra is - kik taposnak...*

*Pacsirtáktól tanult dalom,
Mondják, nem vagy irodalom.
Botfűlűek nem értenek,
Legyintenek: nem érte meg.*

*Ha firtatják, haadd firtassák,
Nem náluk van az igazság.
Dalba mondott egyszerűség,
Parasztfűlnek gyönyörűség.*

*Legyintheznek tizen, százan,
Magas mérce tudatában,
Az én népem rám mosolyog,
Mert a szívem velük dobog.*

1993.X.11.

Ambrus Erika

A lelkiismeret

Kedves olvasóink! Olyan dologgal fogunk foglalkozni a mostani néhány sorban, mely nagyon fontos egy keresztyén, és nem csak keresztyén ember életében. A lelkiismeretről fogunk szólni, mely minden embernek adatik, csak nem minden ember hallgatja meg.

Biztos voltatok már olyan helyzetben, amikor valami rosszat tettetek, és valami bent a szívetek környékén elkezdett rossz érzést kelteni bennetek. Ez a rossz érzés folyamatosan azt súgta, hogy rosszat tettél. Valakit megbántottál, valakivel szemben rosszul viselkedtél. Tedd jóvá! Ez a hang, amit ilyenkor hallunk, a lelkiismeretünk, mely akkor szólal meg, ha rosszat teszünk. Ezen a lelkiismereten keresztül pedig az Isten szól hozzánk. Az Isten megszólítja a lelkünket, és figyelmeztet minket arra, hogy rosszat tettünk.

Ez a belső hang, a lelkiismeretünk segít abban, hogy különbséget tegyünk jó és rossz között, hogy érezzük a jót és főleg a rosszat. Ha tiszta, nyugodt a lelkiismeretünk, akkor valószínűleg nem tettünk semmi rosszat. De ha megszólal, biztosak lehetünk abban, hogy valakit megbántottunk, valami rosszat tettünk.

A lelkiismeret tehát egy nagyon jó dolog, mert figyelmeztet minket arra, hogy valakitől bocsánatot kell kérnünk, vagy éppen valamit jóvá kell tennünk. Bűnbánatra indít. De ugyanakkor nagyon érzékeny szerkezet ám. Nagyon könnyen el lehet rontani. Nagyon könnyen el lehet némitani. Ha nem figyelünk rá, ha elhítetjük magunkkal, hogy mi semmi rosszat nem tettünk, sőt, a másik a hibás mindenért, akkor a lelkiismeret szava egyszer csak elnémul. Már nem fog megszólalni, ha bántunk valakit, már nem fog figyelmeztetni, ha bűnt követünk el.

Sajnos nagyon sok ember él már lelkiismeret nélkül, az Istennek benne megszólaló figyelmeztetése nélkül. Ők azok,

akik mindenre képesek. Akik képesek arra, hogy gyermekeket is megkínózzanak, akik képesek arra, hogy bárkinek az életét elvegyék.

Nekünk, keresztyén embereknek nagyon oda kell figyelniünk a lelkiismeretünk szavára, mert ezen keresztül is megszólít Isten. Valahányszor megszólal, valahányszor megfedd minket Isten a lelkiismeretünk által, csak azt akarja, hogy megbánjuk bűneinket. Azért, hogy megbocsáthasson nekünk. Nem az a baj tehát, ha meghalljuk a lelkiismeretünk szavát, hanem az, ha már nem halljuk, mert akkor már nem szólít meg Isten.

De a lelkiismeret nem csak a mi bűneinkre figyelmeztet minket, hanem rámutat a feladatainkra is. Rámutat arra, hogy mi az, amit meg kell mindenképpen tennünk. Ha például látunk valakit az utcán, akinek segítségre van szüksége, a lelkiismeretünk az, ami nem engedi, hogy segítségnyújtás nélkül menjek el mellett. Ha megnéztek egy ilyen esetet, és megnézték, hogy hányan mennek el segítségnyújtás nélkül, láthatjátok, hogy hányan hallgattatták már el magukban a lelkiismeretüket.

Október 31-én reformáció ünnepét ünnepeljük. Azok az emberek, akik a reformációt elindították, és harcoltak érte azért tették, mert a lelkiismeretük nem engedte, hogy hallgassanak az igazságtalanságokról és az Isten ígéjéről. Gondoljátok csak meg, mi lett volna, ha Luther, Kálvin és a többiek elnyomták volna magukban a lelkiismeret hangját? Akkor nem lett volna reformáció, és nem tértek volna vissza az emberek a Biblia tanításához. De hála Istennek nem így tettek, és kiálltak az igazuk – az Isten igaza – mellett.

Tegyünk hát mi is így. Hallgassuk meg a lelkiismeretünk hangját, hogy mindig jóvá tudjuk tenni bűneinket, és mindig azt tegyük, amit az Isten akar.

Imádság:

Mindenható Isten! Köszönjük Neked, hogy megszólítasz bennünket, hogy megmutatod, mit kell tennünk, és figyelmeztetsz a hibáinkra is. Add, hogy oda tudjunk figyelni a lelkiismeretünkre, hogy mindig meghalljuk és meghallgassuk. Ámen.

Aranymondás:

„Mint a kik megmutatják, hogy a törvény cselekedete be van írva az ő szívökbe, egyetemben bizonyosságot tévén arról az ő lelkiismeretök és gondolataik, a melyek egymást kölcsönösen vádolják vagy mentetgetik.”

Róm 2: 15